

Opgjørelsen i Udvalgets Betænkning gaaer jo selvfølgelig simpelt hen ud fra det Resultat, som er kommet frem ved Underrettsdommen. Hvad angaaer det egentlige Lovudkast, er jeg altsaa i fuld Samstemning med det ærede Udvalg. Derimod maa jeg beklage, at jeg med Hensyn til det Tillæg, Udvalget har foreslaaet, ikke kan udtale en lignende Samstemning. Jeg kan meget godt samstemme i, at det er haardt for den paagjældende Enke anden Gang at skulle betale et Beløb, som der jo ikke kan være nogen moralsk Tvivl om, at hendes Mand virkelig har betalt; jeg kan indrømme, at det er meget haardt. Men, ærede Medlemmer, der foreligger jo en Dom, stadfæstet af Højesteret, hvorefter det er fundet i sin Orden, at hun maatte betale dette Beløb, fordi hendes Mand ikke havde iagttaget at faae Dvittering af begge Overformynderne, dengang han betalte Beløbet. Den ærede Ordfører lagde megen Vægt paa, at det var en Almuesmand, hvorom der her var Tale. Jeg tillader mig at gjøre opmærksom paa, at en Gaardmand ikke mere kan henregnes til Almuesmænd end en Haandværker i Kjøbstæderne. Lader os være enige om det, at Overformynder Schmidt og Gaardmanden kunde i saa Henseende sættes paa lige Fod; men for Overformynder Schmidt taler det i høi Grad — og det glæder mig, at det ærede Udvalg eenstemmig har anerkjendt det —, at denne Mand er bleven tvungen ind i Forhold, hvor han fra alle Sider blev gjort opmærksom paa, at han kunde have fuld Tilid til den Mand, han kom til at arbejde sammen med, den Mand, som i Virkeligheden udførte Forretningerne. Der er efter min Formening ingen Sammenligning mellem Overformynder Schmidt og Gaardmanden, naar der er Tale om, for hvem Billighedshensyn tale meest. Af Udvalgets Betænkning sees, hvorledes det er gaaet til med den Afbetaling, som fandt Sted af Gaardmanden i 1857. Det sees deraf, at han har indbetalt Beløbet 6 Dage, spænd Obligationen blev indsendt til Ministeriet, altsaa paa en Tid, da Obligationen

var tilstede hos Overformynderen, og jeg troer ikke, det er Mere, end man kan forlange af en Almuesmand, saavel som af enhver Anden, at han, naar han betaler en Obligationens Paagjældende, paaseer, at Obligationen virkelig faaer Dvittering; at han ikke lader sig nøie med en løs Dvittering, naar Obligationen i det Dieblit, han betaler, er tilstede. Derfor kan, forekommer det mig, den Omstændighed ikke i nogen høi Grad gjøres gjældende, at den Paagjældende som Almuesmand ikke maatte føle sig opfordret til at iagttage større Forsigtighed end den, der er udviist, som jo ganske vist var i høi Grad ringe. Men, ærede Medlemmer, det forekommer mig, at det vilde være meget uheldigt, om man i dette Dieblit, da en lignende juridisk Argumentation — jeg lægger Vægten paa den juridiske Argumentation, den processuelle Argumentation — skal gjøres gjældende mod en anden Mand, vilde frasælde den Ret, som er bygget paa en Højesteretsdom, som hviler paa samme Basis, nemlig at man skulde sikkre sig Dvittering af begge Overformynderne. Det forekommer mig, at det vil være yderst uheldigt i dette Dieblit at afgjøre endelig denne Sag med Hensyn til Gaardmandsken, naar man ganske vist ikke kan finde sig foranlediget til at antyde, at noget lignende, naar en Højesteretsdom i Tiden er falden, kan komme en anden Mand tilgode. Jeg troer i alle Tilfælde, at det vilde være ønskeligt, at Afgjørelsen af denne Sag maatte blive udsat, til den anden Overstion har fundet sin endelige Afgjørelse i højeste Instants. Som den ærede Ordfører for Udvalget gjorde gjældende, er her jo aldeles ikke Tale om noget Barmhjertighedshensyn. Den ærede Ordfører gjorde opmærksom paa, at det ikke vilde ruinere Enken, om hun kom til at betale anden Gang; saavidt jeg veed, er det en velstaaende Gaardmandsken. Det Barmhjertighedshensyn, som ved Siden af Billighedshensynet kan gjøres gjældende overfor Overformynder Schmidt, kan altsaa ikke gjøres gjældende her. Jeg vilde derfor meget ønske, at det ærede Ud-